

kan tænkes ogsaa under en saadan kommende Ordning at staa i Strid med hinanden om den ene eller den anden af de Retsafgørelser, der maatte blive truffet. Det er paa dette Punkt, jeg lægger hele Vægten: at vore Bestræbelser rettes mod dette, ikke at paadrage os militære og andre Forpligtelser af nogen Art, der giver Danmark en endnu mere farefuld Stilling end den, Smaastaterne havde under det Verdensanarki, der herskede i Tiden forud for 1914.

Formanden: Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

J. C. Christensen: Jeg har kun begæret Ordet for i en kort Bemærkning at give min Tilslutning til Ministerens sidste Ytringer, thi ogsaa jeg vil anse det for skæbnesvangert, om vi under den kommende Forhandling mellem Folkene om et Forbund skulde paadrage os Forpligtelser, der kunde bringe os ind i Tilværelsesfare, og jeg antager, alle danske Partier ser paa den Sag med samme Øjne, saaledes at alle danske Partier for deres kommende vil medvirke til at undgaa noget saadant. Men selvfølgelig, et Folkenes Forbund, en Nationernes Liga, eller hvad man vil kalde det, kommer man neppe ind i, uden at man paadrager sig visse Forpligtelser, og derom er jo Ministeren enig med os, hvad der glæder mig.

De øvrige Bemærkninger, Ministeren gjorde, var jo væsentlig Gentagelser, og jeg finder ikke nogen Grund til at opholde mig videre ved dem. Jeg skal med Hensyn til det, han nævnte om Københavns Befæstning, sige, at jeg tror i Virkeligheden ikke, der bliver nogen Strid om det Spørgsmaal her. Om Landbefæstningen kan der slet ingen Strid blive, det indrømmede den højtærede Minister jo ogsaa. Om Søbefæstningen antager jeg heller ikke, der kan blive nogen Strid. Thi hvis den fremtidige Ordning vil tillade, at man opgiver den, tror jeg, ingen vil holde paa den her. Fra vor Side har vi set paa den som et nødvendigt Led i Kystbefæstningen med den Ordning, vi havde haft mellem Folkene hidtil. Jeg tror ikke, de Spørgsmaal, den højtærede Minister nævnte, som skulde være saa væsentlige og volde saa store Vanskeligheder, vil volde saa store Vanskeligheder i Fremtiden, men det er kun en Tro, ligesom Ministerens Mening kun er en Tro, og saa faar vi afwente, hvad Fremtiden vil bringe.

Asger Karstensen: Jeg vil kun gøre en kort Bemærkning, som den højtærede Minister har fremkaldt ved sin Udtalelse om, hvad der var Stridens Emne mellem de Partier, der sluttede Forsvarsoverenskomsten af 1909, og det radikale og det socialdemokratiske Parti paa det Tidspunkt. Det var efter min Mening ikke Striden om Københavns Befæstning og ikke en Strid om, hvorvidt man vilde lægge Københavns Befæstning til Grund ved en Forsvarsordning, men det var et Spørgsmaal, som var af en ganske anderledes vidtgaaende principiel Natur. Alene den Omstændighed, at der mellem det daværende Højre og det frikonservative Parti og Venstrepartiet var Uenighed om Fæstningsspørgsmaalet, men Enighed om Forsvarsordningen af 1909, viser, at en principiel Modsætning mellem den Gruppe af Partier paa den ene Side og de Radikale og Socialdemokraterne paa den anden Side ikke var til Sted paa dette Punkt. Nej, det, der var Stridens Kærne, og det, som jeg ikke synes, den ærede Minister skulde søge at komme bort fra ved Debatten i Dag, var, at de Konservative og Venstre den Gang hævdede, at man efter de daværende Verdensforhold havde en Forpligtelse til at holde et effektivt Neutralitetsværn, idet man kunde tænke sig den Situation, at Forviklinger mellem Nationerne vilde medføre, at der blev stillet Krav til det Neutralitetsværn, som Danmark stillede paa Benene, og mente, at den Ordning, man gennemførte i 1909, var en Ordning, der var nødvendiggjort ved alle de Forhold, som krævede Militærspørgsmaalets Løsning, medens man fra radikal og socialdemokratisk Side benægtede dette og stillede ganske bestemt Krav om, at Militærordningen skulde reduceres baade til Søs og til Lands. Den Agitation, man i saa Henseende foranstaltede Danmark over, havde slet ikke til Udgangspunkt det, den højtærede Minister sagde, nemlig Spørgsmaalet: Fæstning eller ikke Fæstning. Den havde ganske simpelt en Parole, og det var: Ned med Militærdgifterne! og den begrundede dette Krav ved at fremholde, at der ikke vilde blive stillet saadanne Krav til det danske Neutralitetsværn, som vi havde opstillet som Basis for vor Militærøpfattelse. Dette var Stridens Kærne. Naar det saa skal afgøres, hvem der fik Ret — og det var det, den ærede Minister var inde paa —, saa klares det efter min Mening ikke ved en Paastand om, at man maaske ogsaa kunde have klaret det med et mindre Værn. Det vil under alle Omstændigheder kræve en meget nøje Undersøgelse af, hvad det var,